Ahmet Telli

Barbar ve Şehlâ

şiir

Şiir 20

Barbar ve Şehlâ
Ahmet Telli

Kapak tasarım: Utkul Lomlu
Mizanpaj: Bahar Kuru

© Ahmet Telli
© 2003; bu kitabın yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1-4. Basım: 2003-2004-2006-2008
5. Basım: Mart 2013
ISBN: 978 - 975 - 289 - 111 - X

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

BARBAR VE ŞEHLÂ

Ahmet Telli

BİR COĞRAFYANIN TETİK BOŞLUĞUNDA

Bir insanı sürgüne gönderdin. Tamam. Ya sonra?
Bir ağacı köklerinden ayırabilirsiniz, ama gündüzü
Gökyüzünden koparamazsınız. Yarın güneş doğacak.

VICTOR HUGO

Ömrümün hangi hecesine baksam
Uzadıkça uzayan bozkır yalnızlığı
Ve duman rengi kasabalar ki sen
Okunaksız mektuplar da diyebilirsin
Sesini yitirmiş bu gergin coğrafyaya

Sözlerin eksilip eskidiği bu gri atlas
Karanlık bir vadiye akıyor, bütün
Işıkları söndürülürken belleğimin
Ve sen kurtarabilirsin beni ancak
Unutmanın bu vahşi saldırısından

Alnımı okşa dağıt alışkanlığımı
Belki sümbül serinliği olur yeniden

Çocukluğumun elinden tutan
Masalcımdın benim, göğsüne
Yaslanıp gecelerce dinlediğim
Dinlediğim ve kederini nehrin
Kızılkahve toprağına benzettiğim

Bana öyle geldi ki her çiçek
Ve her kuş su içmek istiyor
Sesinin gözesinden bu bahar
Bense bir çiy damlasıyım
Dudaklarının ışkın kokusunda

Ellerin diyorum, Berçelan Yaylası
Yahut Munzur tedirginliği şimdi

Esirgedik kendimizi mutluluğun
Sığ sularından ki aslında uzun
Bir öyküye benziyor en kısa ömür
Kayıp yıllarımızın uçurumundaysa
Ay doğardı ve biz susardık seninle

Susardık, Munzur anlatırdı aşiret
Töresinden dağ geleneği yarattığını
Sonra arkadaşlarımız gelir konuk
Olmazlardı ayrılıklara ki ay o vakit
Bir göçebe çadırıydı Sümbül Dağı'nda

Zap suyu ise telkâri bir kemer olup
Sarılırdı Kürt kızlarının beline

Kalbim dedim sonra, aşk da
Bozkırdaki yangınlar misâli
Yeşerse de arsız otlar yeniden
Ne dağların eflâtun ufku ne de
Kırlangıçların esmerliği görülür

Ki her ömrün ezberindedir
Bu hecenin bütün harfleri
Eprimiş anılar kalıyor geride
Bir de ceylanların ürkek
Sıçrayışları tetik boşluğunda

Ve unutuluyor işte bu kadar
Çok sevilmişse sevilenin adı

MARDİN

Dağa bir gerdanlık olan şehir
Ay şehir miydi kadim tarihte
Yoksa dilsiz bırakılan yetim,
Çanı kırık bezgin bir kilise mi

Hüznün hâlesi diyordu kimileri
Gülistân diyenler de vardı
Orada Şahmaran hikâyeleri
Bir de telkâri acılar anlatılırdı

Karanlık, zilsiyah bir efkâr
Gibi çöktü ocağımıza ki cinnet
Cehalet ve ihanet çağı diyordu
Keldani kılıklı bir ihtiyar

Kilidi kırık bir kapı, ipi safran
Kuyuydu galiba uzaktaki sual
Cevap yerine deve yüküyle tuz
İpek ve bakır taşırdı tacirler

Vurup sırtımıza dağımızı bir de
Gam yükünü düştük eteğinize
Ki orada vefadan eser aşktaysa
Sabır, sebat ve umut yok

Bilindi işte. Hicret bir hicrân
İdi makûs fecrinde yolumuzun
Yol uzun atlar tedirgin sularsa
Büsbütün köpük kesmiş atlasta

Sulara sual olunan hiçbir şey
Cevapsız kalmamıştır ve efsane
Tarihin yerini alacaktır elbet
Yanlış okundukça Dicle ile Fırat

Öyle ki, üç gümüş balık dile gelip
Dediler: Gerçek ezeli vahşettir
Gölünüze çöl gönlünüze karanlık
Savrula deyip düştüler bir masala

Korkan kartalın kanadı da
Kalkmaz olur ki yanlış bir
Rûyaya benzer bu coğrafyada
Yaşamak, ölmek ve sevişmek

Ölmek çocukların asıl işiydi
Ağlamaksa kadınların nasibi
Bu yüzden küskündür onlar
Osmanlı mülküne ezelden beri

Bu yüzden kadını erkeği almıştır
Yaşadığı toprağın rengini, Ezidî
Süryani'ye benzer biraz Asuri ise
Ermeni'ye belki de hepimize

Mülksüzlük çağına daha çok
Zaman vardı ve uygarlık
Aralıksız kurban arıyordu
Halkların mazlum coğrafyasında

Ve dağa bir gerdanlık olan şehir
Telkâri üslûbunu unutmadan
Şerh düşüyordu yaşananlara
Çünkü o bir hâtıraydı Gülistan'da

KEKOMEÇE

1/

Kekeme bir tarih perperişan
Aşkların nesisin sen şimdi ey
Ardına baktığında Munzur
Şimdisi gri bir okyanus olan

Ormanın yakıldı senin, köylerin de

Babası Kırmanç olanın payı
Etno hüzünler ve kekomeçe
Zaten kovalandıydın bunca ey
İşte o kadar ve bir ne ise

Su işte, Asmin ve nelerin
Kekemesi olan huzursuz oğul
Kovulmadığın ütopi kalsındı
Kovulmadığın bir ne ise

Ama sen terket bu dünyayı da

2/

Arkadaşlardan bir merak kalıyor sana
Bir de günbatımının kışkırttığı hâtıra
Sesin öteki'ne benziyor şiir okurken
Kekeme ıssızlığında aklın kamaşıyor
Newroz ateşini yakanlara cevap diye
Zağros'da yeni bir dergi çıkarıyorsun

Kalbinin batısı kadınların işgali altında
Diğer yarısında arkadaşlar, bense oğlum
Demiyorum sen babam diyorsun, birden
Yasanın yasa boğduğu eski bir Kırmanç
Uzun bir mektup gibi düşüyor aklına
Bırakıp gidemiyorsun Pera sokağını

Sen kekeme ve Kekomeçe kal istersen
Ben oğlum diyeyim sesini duyunca

Anlatma külliyesi viran tarih
Yazıcısına, siyaset ve bezirgânlık
İlminin erbâbına ki at değil ateş
Hırsızlığıyla başlar senin hikâyen
Dağın kurdu göğün kanatlısı bilir
Uçurum bu yüzden sessiz, orman
Bunun için uğuldamaktadır hâlâ

Ve sayıklayan bir coğrafyada
Sayrılıklar salgın umutlar yaralı
Hâtıralardan kan sızmaktadır

Kavminin kendine olan zulmü
İtikât, itimât ve itaât idi
Bundandı talan, iskân ve hicran
Oysa gök nasıl gürlerse yağmurda
Şaklamalıydı itiraz ünlemleri de
Hayatın solgun şakağında öylece
Ve büyük çılgınlıklar yaşanmalıydı

Nart körükçüsü küheylanların
Gece gündüz gördüğü düştü bu
Mâceraları birer efsânedir şimdi

Oğulların at çalmazsa kız kaçırırdı
Kızlarınsa ezelden utangaç, mahcup
Bir mendil düşürür gibiydi selamları
Düşen her mendil bir tüfek atımı ötede
Bozbulanık eder bir delikanlıyı ve ay
Huzursuz bir taya yoldaş olmak için
Akardı gecenin ürperen alnına o an

Gece yalnız orada, atların göğünde
Çok yıldızlıdır ve yıldızlar Çerkes'in
Uzanıp alacağı kadar yakındır yeryüzüne

Gümüş eyer sahtiyan çizme ve sedef
Kakmalı bir hançerdi payına düşen
Ve zaman küheylanların katlini
Yine bir küheylan olarak gümüş
İpliklerle nakışlamıştır gergefine
Canın yanıyor koca Nart, çılgın tay
Bir rüyan olsun artık, bir rüyan olsun

Yelelerin ter içinde soluğun nemli
Ah çılgın tay
Kabartay!...

İnsanı ülkeden kopartabilirsiniz,
ama insanın yüreğinden ülkeyi
sökemezsiniz

John Dos Passos

Sesinden ışık bakışlarından
Zifirî karalık sızan deli tay
Şimdi sana hangi dağın yeli
Hangi uçurumun uğultusu
Hangi suların yıldız şavkları

Kıyı kıyı git de düşme bir çölün
Serâbına diyen babanın yüzü
Gümüş eyerini fırlatıp attığın
Vâdiye benziyor öylesine sisli
Öylesine ıssız ve heder edilmiş

Toynakların çakmaktaşı kav
Ve kıvılcım. Soluğunsa hareleniyor
Yamacın karlı soğuğunda
Bezirgân bakışlı bu göç yolu
Hiç bitmiyor, bitmeyecek belli ki

Trabzon Varna Ürdün Lübnan
Ve dünyanın bütün sefillikleri
Şimdi bu ayışığının altında
Nasıl uyuyabilir şaşıyorsun
Aklına Elbruz geceleri geliyor

Terkinde kaçırdığın kızlar, sahtiyan
Çizmeli silahşorler düşüyor aklına
Emceklerine süt yürümüş gelinleri
Obanın güngörmüşlerini at hırsızlarını
Telef olan çocukları düşünüyorsun

Güneye, çöle dönme yüzünü
Demişti ya baban: Süvarin
Duymadı at öğüdünü deli tay
Bundandır kızların cariye
Silahşorlerin emirkulu oluşu

Bundandır tarih denilen sarsağın
Sana ayırdığı sayfalar ki eksik
Yanlış ve alfabesi unutulmuştur
Hebâ edilen bir rüyânın sabahında
Anlatma bunları bana deli tay

Ezberimdedir büyükbabamın
Çölde kayboluşu, nineminse
Çıldırması padişah hareminde
Anlatırlar ki muhacir olanın
Hicrandır ömrünün yarısı

Alnı akıtmalı atlar geliyor
Gözümün önüne ve bir de
Câmiden uzak duran ozanın
Kafkas'tan getirdiği Tha'ya
Eyvallah etmeyişi bir daha

Gümüşün beyazı nehre, ayın
Gölgesi düşmüşse eğer kedere
Şair bir tetik boşluğundadır
Ve söz kâr etmez olur Çerkes'e
Atlar da yılkıdadır çünkü, yürek de

Sesinden ışık bakışlarından
Zifirî karanlık sızan deli tay
Şimdi sana hangi dağın yeli
Hangi uçurumun uğultusu
Hangi suların yıldız şavkları

BARBAR
VE ŞEHLÂ

Hayyam, yalnızdın sevgilinin yanında
Şimdi gitti, artık ona sığınabilirsin.

Rivâyetdi ve zaman sâkin
Bir su gibi hâreleniyordu
Senin için orman uğultuları
Uzun kış geceleri getirdim
Artık okunmayan masallardan

Bildim ama bilemeyip düştüm
Yollara ıslığımdaki gül kokusuyla
Çünkü gül mağrur bir yalnızlık
Yahut dalgın bir keder olarak
Yakışırdı senin şehlâ sesine

Rivâyetdi ne zaman sâhi oldu
Bildim bilemedim sâhi nasıl soldu

Anka'nın beni bıraktığı yerde
Barbarlara rastladım, en çok
Seni andırıyordu incelikleri
Seni ve senin şehlâ duruşunu
Rüzgâr doldurdular ceplerime

Oysa ben yılanların deri değiştirdiği
Bir çöl arıyordum kendi çölümde
Gövdemin çağına ulaşmak'çin
Matematik ve şiir çalışıyordum
Tarihse barbarlık öncesi devirlerdi

Rivâyetdi ne zaman sâhi oldu
Bildim bilemedim sâhi nasıl soldu

Dağlarımda yangın ovalarımda
Tûfan hikâyeleri anlatılırken
Masaldan masala, efsâneden
Efsâneye sığınıyordun ve ben
Sıfırı öğreniyordum Aztekler'den

Şiirse şehlâ sesine benziyordu
Yani yalan yani bir kara zulüm
İnceliğin barbar duruşu belki
Vak'anüvis edâsıyla geziniyor
Yenildiğim tüm alanlarda şimdi

Rivâyetdi ne zaman sâhi oldu
Bildim bilemedim sâhi nasıl soldu

Bir kez daha uğradığımız
Cinayet yerine benziyor
Unutmak istediğimiz ne varsa
Meğer ne çok biriktirmişim
Unutmam gereken şeyleri

Duruşunu, şehlâ sesini meselâ
Yatağımda kalan sıcaklığını
Yastıkta başının bıraktığı çukuru
En çok da bir yolculuğa çıkarken
Dönüp dönüp sarılışını

Zaman bir su gibi hâreleniyor yine
Rivâyetdi ne zaman sâhi oldu

Uzun uzun susuyorsun bir gülü koklarken
Yüzün büsbütün gülistan oluyor ve bitti
Sandığımız yerde yeniden ürperen bu aşk
Hangi hâtıralarla kanadı hangisinde sustu
Biz hangi şehirde güller taşıdık odamıza
Hangisinde yaralarımızı saracak bir dost
Bir yoldaş aradık ölürcesine, yoktular

Zilsiyah hâtıralar edinmişti şehirler ve barbar
Zamanlardı bizim şehlâ sessizliğimizde

Nice yıkımlardan kurtardığın şeydi susmak
Adressiz yaşamalardan, mutsuzluklardan
Umutlardan geri kalandı ve yakıştırdın
Kendine, yüzünün biçimi buradan geliyor
İki şehir, iki Darbe arasında geçirdiğin yıllar
Sana bir onur gibi ekledi susmayı ki güller
Sessizliğin koynunda bulurlar renklerini

Ayrılıkların bir rengi vardır, sususların
Bekleyişlerin, yalnızlıkların da öyle
Şehrin görüntüsü unutmanın rengine benzer
İstasyonlarsa özleme dönüktür nedense
Ve bir köşesinde mutlaka taşra kokusu
Kokunun rengi nasıl yayılır bilirsin
Güllerden, fesleğenlerden ve acılardan

Hiç konuşmayalım istersen susmak bir dil
Bir hatırlamak olsun yitirdiğimiz ne varsa
Hatırlamak deyince içimden bir rüzgâr
Işıkları söndürülmüş kasabalar geçiyor
Komşu bahçeden hoyratça kopardığım güller
Kendimi Pekos Bill yerine koyduğum
Günler düşüyor içime, kendime sığmıyorum

Hatırlamak deyince annemin öldüğü gün
İçimden bir mürekkep ırmağı akmıştı
Su ve ateş, hava ve toprak ve her şey
Cıvaya dönüşmüştü orada, ikide bir
Gülkurusu yolculuklara çıkışım bundandı
Yön duygumu galiba o zaman yitirdim
Hangi şehirde yoksan ben kayboluyorum orada

Zarif hatıralar edinmiştik sokağımızdan
Ve eğilip bakardı geçip giden bulutlar
Sen mektubundan önce gelirdin, kuruyan
Fesleğenler için yas tutardık yazsonları
Devrim bir ihtimâl olarak kaldı diyenlere
Sessizce itiraz etmeyi öğrendik o günlerde
Dokunsalar akasyalar gibi yaprak dökerdik

Şimdi ürperten, onaran bir şey var, sen bir gülü
Uzun uzun koklayarak anlatıyorsun bunu
Kalbimizse küllerin altında kalabilen iki köz
İki cehennem; imlâsı bozuk mektuplar gibiyiz
Çünkü imlâ evlilikle biten aşklara benziyor
Rüzgârını yitirmiş vâdiye, bulutsuz
Yağmursuz bir gökyüzü de diyebilirsin

Uzun uzun susuyorsun bir gülü koklarken
Hatırlamak böyle bir şey olmalı diyorum
Unuttuğumuz ne varsa barbarlar sızıyor
Bizse şehlâ bir isyan oluyoruz şehrin
Zilsiyah hâtıralarından sıyrılarak
Sevmek böyle bir şey herhalde diyorum
Sen uzun uzun koklarken bir gülü

Ve yüzünün doğusu gül kokuyor çünkü doğu
Gülistandı dağın ve destanın bize anlattığı

ŞEB-İ YELDÂ

Şeb-i yeldâyı muvakkitle müneccim ne bilir,
Müptelâ-yı gama sor kim geceler kaç saat!

SABİT

Ünledin
Gelmedi kimseler
Kalabalık olurum sandın

Usanırsan beklemeyi
Gizle bile kendini
Meş'um sorulardan
Kimselerin bilmediği

Bilmediği güzergâhtan
Gâh seni gâh onu
Yanıltıp sevdalardan

Çınlasa da iyidir ses
Sese değdiğinde
Her kimse ünleyen
Dön bir bak istersen

Bak erikler çiçeğe
Yangın yalaza
Yolcu yollara tırmanıyor

Dağ tırmanıyor buluta
Sisli sesler çizerek
Ve dönüp bakmadan
Yeryüzüne

Yer gök arasında bir yerde
Yazılır mı söylenir mi
Aklınla tırnakladığın tarih

Aklının çatısı uçuyor
Yağmur başladığında
Ama iyidir ses
Yağmurun da olsa

Fırtınanın da

gül yanlış kokarsa,
tuz yakaya takılır

Orhan Alkaya

Tuz seyrimesiydi ve şaşkındık
Zifirî bir susku sekiyordu
Çocukların ıssız oyunlarında

Kuşlarsa kanat çırptıklarında
Düşüşüp duruyorlardı ve söz
de yitirmişti özgül ağırlığını

Kurumuş davul derisi kadar
Gergindi söz ile mürekkep
Mutsuzluk seyrimesiydi tuz

Çürük bir umut, çürük tuz,
Nemi soğurulmuştur ömrün
Gridir artık kan kırmızısı

Bilinsin isterdim yolculuğun
Burada bittiğini ve söndüğünü
Bütün yıldızların bu ormanda

Çünkü orman tuzlu ve ıslak
Bir mevsimdi çürümüş yaprak
Ölülerinin altında kalsa da

Gidelim istersen suyun
Söğüt dallarını serinlettiği
Irmağın sesine aldanarak

Bir aldanma değil midir
Öncesi unutulan şeyler gibi
Aşklar ve yolculuklar da

Belki anlatır anlatacağı
Bir şey varsa bekleyen
Eprimiş olsa da sözler

Sözler hangi birimizin
Yalnızlığına kaçak yolcu
Olmamıştır ki kimi zaman

Çığlığa dönen bekleyişler
Sözün yırtılan yeri midir
Gecenin kezzap koynunda

İnandığımız ne kaldıysa
Bilemediğimizdendir ve tanrı
da bunaktır bu çağ kadar

Bu çağ unutmuştur artık
Çağlamayı ve serin söğüt
Dallarından düdük yapmayı

Efsûn ve şiir akardı çam
Kokularına karışarak suda
Olursa işte öyle olsundu
Artık gidelim bu yerler bize
Dar gelir

Bir de kekemeliğin dillere
Destân olmuştu kaç bucak
Dolaştın bu kırık söylenle
Git gidebilirsen ardından
Yar gelir

Varlığımızdan daha büyük
Bir gözdağı aşk ve keder
Dahi mücrim dahi mağdur
Olandı bilen bilir bilmeyene
Söz gelir

Ben hiçbir şey söylemedim
Öyle say ya da öyle san ki
Rûya bitti yalan zamanıdır
Hakikatlı bir yâr desen
Az gelir

Bir şeb-i yeldâdır sususun
Yahut bir o kadar uçurum
Kalbin yirmi bin fitte tüketti
Yakıtını âh elinden şimdi
Ne gelir

Meramını anlatamayan
Kekeme bir ihtiyardı o
Kimi bilge sandı
Kimi yalancı çoban

Sürüsüne dağı aşırtamadı
Sayısını hesaplamaktan
Ümmî idi kütüphaneler
Kuracak kadar kentlerde

Kör bir ozan bazen
Değneğini yitirmiş yazıda
Bazen sözün uzunu, aklın
Şaşırtılmış karayazısı

Belki de kasr gölgesinde
Anlatılmaktadır hâlâ
Karaya vuran gemilerin
Cengâver öyküleri

Kekemeliği sakarlığındandır
Çocukluğundan belliydi bu
Nisyan ile isyan arasında
Felcolmuş bir bellekti belki de

Kuyu kaydediyor derinliği
Uykuyu, büyüyü ve kâbusu
Bir yandan da duyuruyor
Ayışığı altındaki yolcuya
Kapıların kapandığı bir ânı

Ağrıların başladığı bir ân
da diyebiliriz titreyen mum
Işığında kalmışsak eğer
İki şak oluruz o zaman
Ten ile tin tiz ile tez

Tez elden haberimiz gelir
Galiba ufka çarptık biz
Matem libasına bürünmüş
Kutu ve kuyudur tanık
Katlimizse kayıt dışıdır

Dalgın yahut telaşlı
Bir yolcunun unuttuğu
Şu bir demet çiçek
Yer alabilir mi istasyonun
Kayıp eşya listesinde

Anımsar mı şaşkın yolcu
İner inmez trenden
Neyi unuttuğunu geride
Avuçlarındaki kıvılcım
Tutuşturur mu bir ormanı

Yolculuk uzun bir cümledir
Ezberini bozar kimilerinin
Derin yüzmek nefesini tutmak
Ve bir de anıları daima
Yanına almak gerekir

Kaybolan nedir, solgun
Bir bahçe anlatır bunu
Unutulan bir demet çiçek
Açık kalmış bir kitap anlatır
Yarım kalan bir cümle

Yol unutturur kimilerine
Daha istasyondayken birşeyleri
Vedaın sıcaklığı yele dönüşür
Üşür bir demet çiçek o an
Kapanır içimizdeki kapılar

Vefa dışarda kalır

Susuyorum; çiseleyen solgun
Aydınlıktan anlamalısın bunu
Toprak bunca dil biliyor ve gök
Karıncalanıyor ben susarsam

Bir sitem olarak sunuyorum
Aklımı ve papatya kokusunu
Belki bulunur yüzleşme imkânı
Sıfırın ve hiçliğin ırmağında

Irmak bir hâyâl tarihi diye
Örtündüğü sözlerden geriye
Eprimiş mümkünler bırakıyor
Bir de şaşkın imlâsını aşkın

Sülfür sızıyor aşkın şaşkın
İmlâsına ve hâtıralardan
Asit çiseliyor ne zaman
Şehrin haritasını açsan

Susuyorum çünkü eksik
Bırakılmış bir şeyler var
Diyelim ki az hatırlanıyor
Cıva'nın bize anlattığı

Papatyaya sığınan arı bile
Bozguna uğratabilir şiiri
Dağın yakın göğünse çok
Uzak görünmesi yolcuya

Dağın yamacındaki sürü
İyi tanır çobanını, köpeğini
Bir de ay doğunca büyüyen
Çok büyüyen karanlığı

Testisi kırılan çocuk suyun
Sesini doldurur avuçlarına
Balık pulları gibi ışıldar ses
Bocalatır türküdeki kırık sesi

Bir sigara içimi ötede yolcu
Şaşırabilir belki yolunu
Bekleyeninse gözü takılır
Bir buluta ya da kuş kanadına

Çünkü ısrar ediyor hayat
Metalden kuş tüyüne, şehirden
Kelebeğin ağırlıksız imgesine
Kurarak bir asma köprüyü

- Bunları niye soruyorsun abi
  Kayda değer neyimiz var ki
  Hayat ne kadar sarsaksa biz
  de o kadar meczubuz işte

- Elbette çok korkuyorum
  Korkmasam saldırır mıyım
  Para verecekmiş gibi yapıp
  Üstüme işeyen hergeleye

- Genelev kadınına anlattırır
  Düzmece hikâyesini gariban
  Hayatımı sorma bana abi
  Fena gücenirim sana yoksa

- Gelme üstüme, bak şunun
Şurasında dövülmüş bir kedi
Gibi sıkışmışız işte, iyilik
Falan istemiyorum senden abi

- Hülya iyi şeydir abicim
Gündüz rüyası renklidir
Ben her yerde ve "yağmur
Nerde yağmazsa orda uyurum"

- Ferdi abime söz ettirmem
Ağzımdaki jilet seyriyor bak
Belli ki polisler ava çıkıyor
Bunaldım, siktir git burdan abi

Ay da geldi orta yeri dolandı

Karacoğlan

Gümüşü kararmış bir aşkın
Ay düşmez üstüne, düşse de
Üşür bu su sızdırmaz suskuda

Üşür ve yalnızlığına sığınır
Yeniden kendi olmak için
Çöle yahut denize döner yüzünü

Yüzü bildik bir yüz işte
Tarazlanmış bir geceye iner
Suya, çakal sesine ve aşklara bazen

Yarınki gecenin uçurumundaysan
Bir infaz olarak karşındadır ay
Düne dön, düne ve yitirdiklerine

Dağı yitirmişsen dağa, sesini
Yitirmişsen sesine dön, ki artık
Ay bir veda ünlemidir kapında

Ah çocuk, ay büyüdü ve sen hep
Geç kaldın, zaman söğüt yaprağı
Gibi hışırdayıp dururken sularda

Islığın yetmiyor gümüşü ve ayı
Denize düşürerek parlatmaya
Ay üşüyor, ay üşüyor bu yalnızlıkta

Hiçbir şey daha kötü olamaz
Kötü biten bir aşk sonrasından
Ahrazlaşırsın, gölgelenir nesneler
Her telaş ıssızlık taşır biraz
Kabahatli bir çocuk gibi çıkarsın
Sokağa, ki sokak puslu, alıngan
Kalbinden daha tenhadır dünya

Tenhadır sığındığın bütün kıyılar

Odan dağınıktır, tütün kokuyordur
Okusan da dilsizdir kitaplar
Bir fotoğraf düşer ansızın
Cam kesiği gülüşlerdir kanayan
Pencerende solgun bir ayışığı
Mahcup bir duruşla bakarsın
Susarsın. Sükût iyi gelir belki

Sükût: Zamanın en eski dili

Sana orada, eski bir lokomotif
Gibi soluyan istasyonda elveda
Demiştim ve o an bitiyordu işte
Bütün hikâyeler gibi bizimki de
Yaralı bir hayvan inine dönerken
Nasıl kan izleri kalırsa ardında
Öyle ayrılmıştık biz de izimizi
Bıraka bıraka karlı istasyondan

Bu şehir hurda demir yığını
Gibi paslandı sen gidince
Kar aydınlığında basıldı evler
Kahreden bir tipiye tutulduk
Kış uzun sürdü diyordu herkes
Kar ayrılık mevsimidir ve yollar
Yolcular için diyordum ben, bunu
Biten bir aşk için söylüyordum

Biten bir aşkın sonunda serçeler
Gibi üşüyüşün kalmış aklımda
İstersen kalayım ya da hiç
Gitmiyeyim deyişin kalmış
Kar ayrılık harflerine dönerken
İkide bir biletini düşürüyordun
Perondaki telaş ve gürültü ortasında
Küçücük bir sessizliği büyütüyorduk

Şimdi aynı istasyon kederle
Terliyor ve ben senden kalan
Fotoğrafları, gümüş yüzüğünü
Unuttuğun saç tokanı, bir de
Bana hayretle bakan bir bulutu
Yolluyorum bildirdiğin adrese
Şimdi büsbütün bitiyor hikâye
Ardında hiçbir iz bırakmadan

Kal desem kalırdın biliyorum
Ama sen orada kal istersen

Ama her şey var ben yoksam
Sonu gelmeyen yalanlar yani
Ördüğün danteller gibi uzayan

Hiç kendin olamadın ya bu dünyada
Bu yüzden sokak köpekleri
Başlarını çeviriyor seni nerede görseler

Tiksindiğin şu tinerci çocuk
Leş değil bir ihtilâldir bu kente
Ve daha sahicidir ölüm karşısında

Vesveseyle geçirdiğin geceler
Ömrün kadar uzun olsun artık
Umuduna bin düğüm ekleyerek

Uzak dur şimdi ben çekip giderken
Sahicisini hiç bilmediğin hüzünden
Ve gözyaşlarından

Ankara Ankara
Ey iyi kalpli
Üvey ana

Cemal Süreya

Alfabeyi yeni sökmüş bir çocuğun
Çizdiği kocaman bir T harfidir
Yüksel Caddesi ile Konur Sokak
Centilmen alkolikler gidince
Parasız şairler, taşralı kızlar
Ve piyangocular aldı onların yerini

Esnaf kahvelerinde sırdaş
Entellerin buluşması ki tarihi
Tabiatı ve aşkı onlar bilir, kısık
Bakışlarından bellidir bu
Farkedilmek içinse farkedilmemek
Gereklidir ciddiyetlerine bakılırsa

Başkent'te yürümek mi istiyorsun
Her köşede satırbaşı yapacaksın

Turna görmemiş bu sokak, göçmen
Bir telaş ortasındadır yaz kış
Üvey kızını Bendderesi'nden
Kurtaramayan yosmaysa dert yanar
Yüksel Caddesi'ndeki belediyelik
Ağaçların kaba gölgesinde

Gençlik Parkı, Ulus ve Heykel
Yitirmişti de bir ara itibarını
Altındağlı delikanlılar çekintiyle
Sokulmuşlardı Kızılay'a kadar
Ama pastaneler ile kahveler
Yine de yasaktı izinli erlere

Ankara'dan çekip gitmek için
Ahmet Erhan'a danışmalısın

Posta Caddesi iyi geçinse de
Güvenmedi Cumhuriyet'e hiç
Bu yüzden sıra sıra dükkânlar
Şüpheyle karşılar müşterisini
Kasalarıysa emanet edilmiştir
Türbanlı iyi aile kızlarına

Peşine düştüydüm de Cemal'in
Kaçırmıştı ağzından "adını
Titizce saklayan sokağın" yerini
Yıllardır geçmiyorum oradan
Söyleyemem şimdi ben de,
Öğrenmesin diye Belediye

Ankara böyledir işte, sevdiklerin
Bir bir terkeder seni
Vakti gelince

Gümüşün sessizliği düşünce ayın şavkına
Tökezliyor dilimin ucunda kanattığım söz
Islığımı unuttum yıllardır, şehrin metalinden
Çığlıklar fırlıyor, imdat sesleri, fren patlaması
Oğlumun aşk diye yaşadığı vahim görüntü
Termik bir ışınım diye biliniyor şehirde

Ve bir tereddüde yer bırakmıyor olmakta olan
Benimse aklım tökezliyor şehrin sokaklarında

Zihnimde uzak bir çağrışım: Şiir ve aşk
Yani zamanın ağır ve sâkin akıp gittiği
Kelimelerin haysiyeti, dostluğun sıcaklığı
Aşklarınsa gözyaşı istediği masûmiyet
Kitaplardaki mürekkep kokusu gibi hepsi
Kaybolup gitmiş şehrin yakın tarihinde

Ve kendine yetmiyor olmakta olan
Benimse aklım tökezliyor şehrin ortasında

Şimdi komik hatıralar diye bakılıyor
Siyah beyaz fotoğraflardaki ciddiyete
Ve bunların birinde haykıran militanın
Cesaretine ki, haykırıyor o en kalabalık
Caddesinde şehrin: "Kardeşler! Ölüm
Nereden ve nasıl gelirse gelsin...."

Ve bir unutuşa nasıl sığıyor her şey

Benimse kalbim tökezliyor

ZEYL

Yolcu olmasa neye yarar yollar, oteller
İstasyonlar, havaalanları, kervansaraylar
Hoşçakalın hanında hamamında konakladığım
Karakollarında dayak yediğim, bayraklı
Kapılarından uzak durduğum şehirler
Ayrılığın da vardır elbet vakti saati

Ve gitmek
Daima bir itirazdır bu dünyaya

Devrim için savaşmayana komünist mi denir
Korsan mitingler, barikatlar, yoldaş türküler
İşçileri tarafından kovalandığımız fabrikalar
Devrim gelecek cümle eksikler bitecek, bitsin
İnancından teoriler üreten ve kendimi yiğit
Düşmanı korkak sandığım gençliğim güzeldin

Yeşil mürekkeple yazılmış aşk mektupları
Saçlarını briyantine batırmış fotoğraflarım
Herbiri ciltlenmiş kitaplar, dergiler, albümler
Sektirmeden tutulmuş günlükler; otobüs
Ve tren biletleri, 100 kuruşluk Varlık kitapları
Kebîkeçlere bırakıyorum şimdi hepinizi

On küsur yıl bir yastığa baş koyduğum kadın
Ağrıyan sevincimde izleri kalan sevgililer
Özleminizle, siteminizle, nefretinizle iyiydiniz
Yolcu ve hancı masalı bu, ardımdan su dökmeyin
Kapı kapanırken menteşeler incinir diyordunuz
Ama kalsın yine de bu vedada hoşçakal duygusu

Sabah akşam beni izleyen üzgün fotoğraflar
Babam, annem ve sesini ne zaman duysam
Babam dediğim küçük kardeşim, gidişinizle
Yitirdim göğün rengini, suyun serinliğini
Gölgesiz kaldı anılar puslanan camlarda
Ve yaşlandığımı sandım toprağa verirken sizi

Hoşçakal evimin balkonuna sığınan kırlangıç
Penceremden izlediğim hüzünlü akşamüstleri
Şaşkın bakışlarına anlam veremediğim komşum
Beni terkedip sokağa kaçan kırçıl kedim
Su vermeyi unuttuğum çiçekler hoşçakalın
Okunmadan kaldı kitaplığımda yüzlerce kitap

Nerede yerleşik olsam kafeler kaldırımlar
Muhteris şiir tutkunları ayyaş ressamlar
Ve sesine gül düşen kadınlar tanıdım
Hoşçakalın heder edilmiş genç hayatlar
Köprüler, köprü altları, tinerci çocuklar
Bir şehir nasıl da eskiyor şairler gidince

Yolcu yolunda gerek ey Ahmet Telli
Uzatırsan sözü yalana döner, ki söz bitti
Bitmeyen ne kaldı, yüreğin burkulmuyorsa
Vedaın da bir kıymeti yok diyordun
Kekre bir tad kaldı damağında
Sana kendini öğreten büyük yalnızlıklardan

Hutbeni bitir artık, hırkanı as, âsânı al
Bir veda sesi ol kendine hoşçakal diyerek

Bağ-ı dehrin hem hazânın hem bahârın görmüşüz
Biz neşâtın da gamın da rûzgârın görmüşüz!

NÂBİ

İÇİNDEKİLER
(1995-2003)

BİR COĞRAFYANIN TETİK BOŞLUĞUNDA

• hecelerken ömrümü **11**
• mardin **15**
• kekomeçe **20**
• kabartay **23**
• ah deli tay **27**

BARBAR VE ŞEHLÂ

• barbar ve şehlâ / I **35**
• barbar ve şehlâ / II **39**

ŞEB-İ YELDÂ

• ses **49**
• tuz seyrimesi **52**
• söz ve aldanış **54**
• rûya bitti **56**
• tarih **58**
• kara kutu **60**
• yol **61**
• cıva **64**
• ısrar **66**
• tiner ve tango **68**

• ay ve ıslık 70
• biten bir aşktan sonra 73
• orada kal 75
• öyle bir veda 78
• ankara 79
• aklım tökezliyor 82

ZEYL

• veda 87